

Správa o činnosti 10/2018 - 09/2019

Foto
©
Stadt
Freila
ssing

BRATISLAVA ÚZEMNÝ MANAŽMENT
BRATISLAVA UMLAND MANAGEMENT

AUTOR Christian Berger

DÁTUM Október 2019

www.facebook.com/baum2020

PREDSLOV

Rok 2019 je osobitným jubilejným rokom pre náš región, ktorý kedysi rozdeľovali tvrdé hranice: Oslavujeme **30 rokov pádu Železnej opony**. Hranica medzi bývalým Československom a Rakúskom sa stala už ku koncu roka 1989 „históriou“. „Východný blok“ sa rozsypaný a s ním aj kedysi prísne strážené hraničné pásmo. Náš prihraničný región tento vývoj ovplyvnil tak, ako žiaden iný región v Európe. Na objasnenie: Bratislavu a jej okolie si môžeme predstaviť ako „tortu“, pričom mesto Bratislava predstavuje čerešničku v strede tejto torty. Približne polovicu tejto torty predstavujú slovenské kúsky, druhú polovicu rakúske a maďarské. Do roku 1989 boli rakúske kúsky celkom odrezané. Avšak na tohtoročné jubileum potrebujeme prirodzene celú tortu a našťastie môžeme povedať: sme na dobrej ceste.

Časový skok 2019: Uplynulo 30 rokov, ktoré boli nesmierne bohaté na udalosti. Cezhraničný mestský región Bratislava, ktorý siaha až do Dolného Rakúska, Burgenlandska a Maďarska, je realitou od vstupu Slovenska (a Maďarska) do Schengenskej zóny v roku 2007. Tento bývalý región tvrdých hraníc začal opäť splývať. Bratislava, a s ňou blízke okolité dolnorakúske a burgenlandské obce, sa stále viac vnímajú ako spoločná štruktúra.

A tu prichádza do hry platforma Bratislava Územný Manažment. **baum2020** sa dokázal v posledných dvoch rokoch etablovať ako **informačný uzol cezhraničného mestského regiónu**. Skutočnosť, že pojem „Hovorme medzi sebou“ funguje, je vlastne pekný úspech k 30-ročnému jubileu. Tento projekt podporovaný z EÚ je určite jednou z kľúčových iniciatív pre fungovanie nášho spoločného prihraničného priestoru. Od spustenia projektu v roku 2017 pravidelne pozývame k jednému stolu starostov obcí a mestských častí z jednej aj druhej strany (bývalej) hranice, ako aj zamestnancov odborných pracovísk z Bratislavy, Dolného Rakúska a Burgenlandska.

Obdobie po lete je pre nás tiež časom na formulovanie **priebežnej bilancie**. Preto sme radi, že Vám môžeme túto správu včas prezentovať na druhej konferencii „Bratislava a okolie“ (október 2019). Na nasledujúcich stranách Vám dávame prehľad o činnostiach Územného manažmentu Bratislava v období od októbra 2018 do septembra 2019.

Želáme Vám príjemné čítanie!

Tím projektu baum2020

Mesto Bratislava – NÖ.Regional.GmbH – Regionalmanagement Burgenland GmbH

Impressum Medieninhaber & Herausgeber: NÖ.Regional.GmbH, Josefstraße 46a/5
3100 St. Pölten, office@noeregional.at, FN 425170a, Landesgericht St. Pölten
UID-Nr. ATU69150134, DVR: 4013702

BRATISLAVA ÚZEMNÝ MANAŽMENT 2020

Na tomto mieste by sme Vám radi poskytli krátky všeobecný prehľad o úlohách, aktivitách a histórii projektu baum2020, na ďalších stranách nájdete prehľad jednotlivých aktivít v uvedenom období.

Čo je baum2020?

baum2020 je spoločná platforma mesta Bratislava a okolitých rakúskych obcí zaoberajúca sa otázkami územného rozvoja a iniciovaním spoločných projektov. Platforma slúži ako prvý kontakt a miesto výmeny cezhraničných informácií v tomto mestskom regióne. Ďalšie informácie nájdete v našom [Projektovom](#) prospekte. Časový horizont projektu je 2020+.

Aktivity baum2020

Rozbehnutie cezhraničnej spolupráce (cieľ 1)	Úžitok pomocou konkrétnych pilotných projektov (cieľ 2)
<ul style="list-style-type: none"> Koordinačná kancelária v Bratislave Stretnutia riadiacej skupiny Stretnutia starostov Výročná konferencia Bratislava a okolie Informačné stretnutia Spoločné plánovacie procesy Pohraničné exkurzie Border Walks so sprievodcom pre širokú verejnosť Práca s verejnosťou: internetová stránka, tlačové správy, atď. 	<ul style="list-style-type: none"> Akčný rozpočet na menšie koncepcie / štúdie zamerané na realizáciu a na sprevádzanie procesov Odborné pracovné skupiny: hľadanie a ďalší rozvoj nápadov s cezhraničným potenciálom <p>v 3 tematických oblastiach:</p> <p>(A) Doprava (B) ÚP a životné prostredie (C) Miestna spolupráca</p>

História baum2020

Nechceme tajiť, ako sa to všetko začalo: projektu baum2020 financovaný z prostriedkov EÚ v roku 2017 nebol prvý projekt, ktorý odštartoval spoločné snahy v rakúsko-slovenskom pohraničí. baum2020 nadväzuje na celý rad iniciatív, spomeňme napríklad projekty „JORDES“ a „KOBRA“ a priameho predchodcu - projekt „BAUM“, ktoré nám svojou koncepciou prácou pripravili terén. Už viac ako 15 rokov existujú iniciatívy, ktoré rozvíjajú tému Bratislava a jej rakúskeho okolia. Cieľom projektu baum2020 je aj realizácia opatrení, ktoré boli zatiaľ formulované iba na papieri – základné odporúčanie, a síce zriadenie spoločnej projektovej kancelárie v Bratislave, sme uskutočnili už v roku 2017. Ďalšie ústredné odporúčanie sme zrealizovali hneď v októbri 2018, ako je uvedené na nasledujúcej strane.

UPLYNULÝCH 12 MESIACOV V SKRATKE

12 mesiacov, veľmi bohatých na udalosti, je za nami – oboznámte sa, prosím, s najdôležitejšími aktivitami Územného manažmentu Bratislava 2020:

10/2018: Hainburg – 1. konferencia Bratislava a okolie

Už v koncepčnom návrhu z roku 2013 sa po prvý raz objavila požiadavka na usporiadanie výročnej konferencie BAUM ako cezhraničnej platformy na výmenu informácií. Približne o 5 rokov neskôr sa táto požiadavka naplnila: 16. októbra 2018 sa stretlo 220 účastníkov v priestoroch Kulturfabrik Hainburg. Témou konferencie boli „Cezhraničné [mestské] regióny“. Medzi prednášajúcimi bol napr. známy slovenský autor Michal Hvorecký, ktorý nám priblížil veľmi osobné názory do „svojho“ prihraničného regiónu, či Manuel Friesecke zo Švajčiarska, ktorý nám predstavil spoluprácu v mestskom regióne troch národností Bazilej (Basel). Konferencia sa uskutočnila v spolupráci s Pracovným spoločenstvom podunajských krajín.

Vrchol roku 2018: 220 návštevníkov prvej konferencie BAUM v priestoroch Kulturfabrik Hainburg

© NÖ.Regional.GmbH,
Alexander Kuhness

11/2018: Petržalka/Kittsee/Pama - Problematika azbestu v prihraničnom priestore

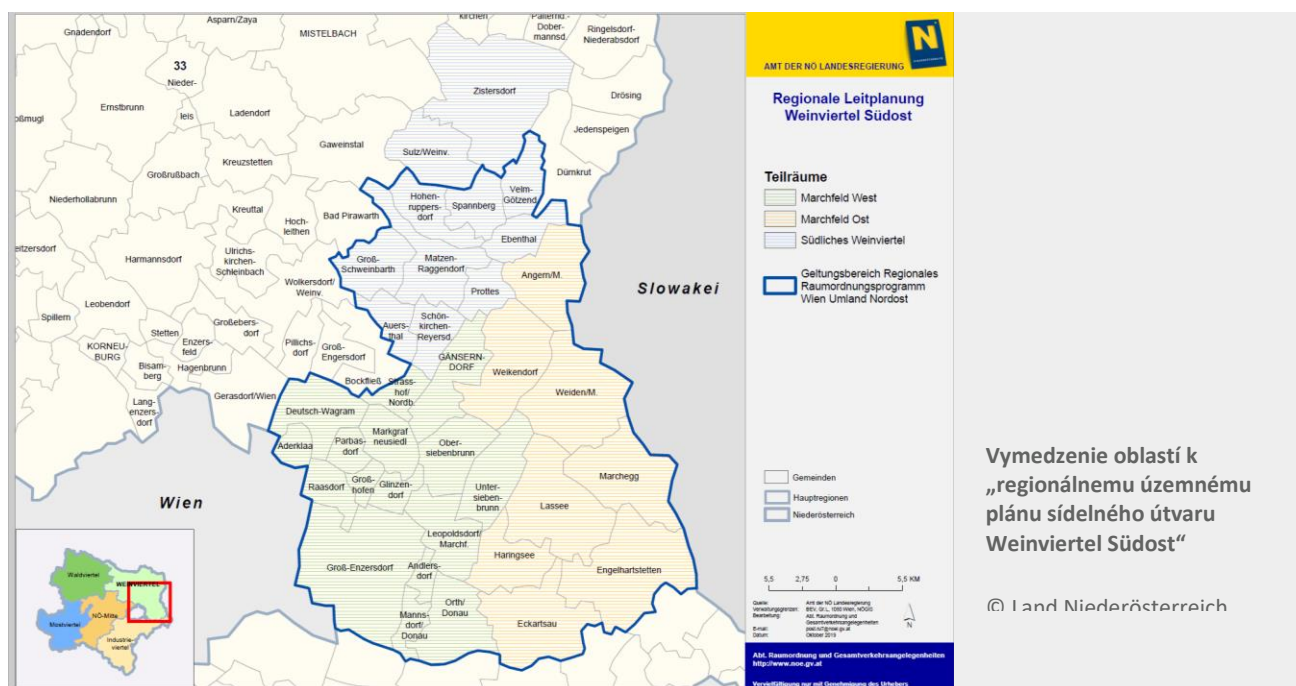
Ekologický aktivista upozornil v slovenských médiách na možnú azbestovú záťaž v ovzduší v súvislosti s likvidáciou starej skládky odpadu v mestskej časti Petržalka v blízkosti hranice. Vznikli obavy, že by azbest vplyvom východného vetra mohol aj v Rakúsku spôsobiť znečistenie ovzdušia. Projektový tím platformy baum2020 zapojil Centrálu merania kvality ovzdušia (Luftgütemesszentrale) spolkovej krajiny Burgenlandsko, ktorá v decembri 2018 vykonala merania ovzdušia v bezprostredne susediacich burgenlandských obciach Kittsee a Pama. Celkovo boli vykonané 4 merania v dňoch prúdenia východného vetra, pričom projektový tím platformy baum2020 poskytoval podporu Centrálne merania kvality ovzdušia pri výbere dní, vhodných na vykonanie meraní (realizácia kontrol, či v dňoch meraní prebiehali práce súvisiace s likvidáciou skládky odpadu). V januári 2019 bola napokon výstraha zrušená: Nebola zistená prítomnosť azbestu v ovzduší. Nezávisle od platformy baum2020 sa mimochodom vykonávali merania ovzdušia aj v Petržalke, kde sa taktiež nezistila prítomnosť azbestu.

02/2019 Hainburg – Stretnutie pracovných skupín „Kultúrny región BAUM / Oslava letného slnovratu Dunaj“

Dňa 11.02.2019 sme v rámci tematickej priority BAUM „Miestna spolupráca“ uskutočnili stretnutie mestskej časti Hainburg s Dunajským fondom. V rámci tohto stretnutia bola dohodnutá spolupráca oboch organizácií – oslava letného slnovratu, ktorá sa každoročne koná v meste Hainburg, bola propagovaná v rámci série podujatí „Slnovrat na Dunaji“ zastrešených Dunajským fondom.

02/2019: Bratislava - 3. stretnutie riadiacej skupiny projektu

15. februára sa stretlo 9 rakúskych a slovenských zástupcov riadiacej skupiny projektu platformy baum2020 (=najvyššie rozhodovacie grémium projektu) v Primaciálnom paláci v Bratislave. Bratislavský primátor Matúš Vallo účastníkov privítal, projektový tím baum2020 následne prezentoval správu o stave k 16 aktuálnym pracovným prioritám / témam projektu. Intenzívne sa diskutovalo napríklad o stavebnom zámere „Nesto“ developera Lucron v bezprostrednej blízkosti obcí Kittsee a Berg. Ďalej prezentovali zástupcovia spolkovej krajiny Dolné Rakúsko prvé informácie k „regionálnemu územnému plánu sídelného útvaru Weinviertel-Südost“ – ktorý je plánovacím procesom, do ktorého sa budú zapájať aj slovenskí zástupcovia prostredníctvom projektu baum2020 („štartovací výstrel“ pre tento regionálny územný plán sídelného útvaru napokon zaznel v apríli 2019).

03/2019: Viedeň – Stretnutie pracovných skupín „Územné plánovanie v hraničnom priestore/širokorozchodná železnica“

Dňa 14.03.2019 sa vo Viedni konalo stretnutie, ktoré iniciovala platforma baum2020 ohľadom vzájomnej výmeny informácií na tému „Širokorozchodná železničná trať v prihraničnej oblasti AT-SK“. Účastníkmi stretnutia boli odborné oddelenia územného plánovania, resp. dopravy spolkových krajín Dolné Rakúsko, Viedeň a Burgenlandsko, a mesta Bratislava.

03/2019: Hainburg – Stretnutie pracovných skupín „Zvyšovanie informovanosti o doprave / Cross-border mobility map“

Okrem toho v marci, a síce dňa 27.03., prebiehala intenzívna diskusia aj o vypracovaní prehľadnej mapy cezhraničnej dopravy (Rakúsko - Slovensko). Táto mapa má poskytnúť najmä prehľad o jestvujúcich možnostiach cezhraničného cestovania prostriedkami verejnej dopravy, vrátane jednoduchých možností prestupovania. Účastníkmi stretnutia boli rakúske a slovenské dopravné združenia (VOR & BID) a odborní pracovníci z úseku dopravy spolkových krajín Dolné Rakúsko a Burgenlandsko. Základná verzia prehľadnej digitálnej mapy sa bude spracovávať počas roka 2020 v rámci projektu baum2020.

04/2019: Salzburg/Freilassing – 3. stretnutie starostov ako odborná exkurzia

Už 3. slovensko-rakúske stretnutie starostov sa uskutočnilo 09. a 10.04.2019 ako 2-dňová odborná exkurzia v meste Salzburg a bavorskom susednom meste Freilassing, vzdialenom iba 8 km. Podobne ako v regióne Bratislava aj v Salzburgu vzniká trend cezhraničného bývania a cezhraničnej práce: Spomedzi 17 200 obyvateľov mesta Freilassing je 2 200 Rakúšanov (cca 13 %). Táto exkurzia mala slúžiť na získanie inšpirácií na prehĺbenú cezhraničnú spoluprácu medzi mestom Bratislava a jeho rakúskym okolím. Odhliadnuc od dobrej kvality cezhraničného spojenia (železnica a autobusy) medzi Salzburgom a obcami v jeho okolí na bavorskom území, je príkladom aj v ďalšej oblasti: Už od roku 1995 existuje inštitúcia „EuRegio Salzburg - Berchtesgadener Land – Traunstein“, ktorá sa stará o cezhraničné záujmy. Inštitucionalizácia tohto druhu je aj cieľom pre mestský región Bratislava. Vrcholom exkurzie bolo nepochybne prijatie našej rakúsko-slovenskej delegácie na radnici mesta Freilassing 1. starostom mesta, pánom Josefom Flatscherom. Exkurzie sa zúčastnilo celkom 25 účastníkov, pričom skupina starostov bola rozšírená o odborných pracovníkov mesta Bratislava a spolkových krajín Dolné Rakúsko a Burgenlandsko. Na tomto mieste srdečne ďakujeme pánovi Steffenovi Rubachovi z EuRegio, ktorý pre nás zorganizoval pestrý program prednášok.

Slovensko-rakúska
delegácia na radnici
mesta Freilassing

© Mesto Freilassing, Zeeb

05/2019 Petržalka/Wolfsthal – Vychádzky v pohraničí (Border Walks) pozdĺž historickej trate Viedenskej električky (Pressburger Bahn)

Odhliadnuc od konferencie Bratislava a okolie sú vychádzky do pohraničia „Border Walks“ naším druhým formátom podujatí, ktorý je určený širšej verejnosti. Border Walks sú vychádzky a výlety so sprievodcom do rakúsko-slovenského pohraničia. V dňoch 11.05.2019 sme sa v Petržalke a 18.05.2019 v obci Wolfsthal vydali po stopách Viedenskej električky (Pressburger Bahn): S účasťou asi 100 záujemcov z Rakúska a zo Slovenska sme si prezreli zarastené koľajisko, staré depo Viedenskej električky, ako aj zachovalý a schodný bývalý železničný násyp vo Wolfsthale.

Border Walk v Petržalke:
Sprievodca Ivor Švihran (vľavo) nám ukazuje staré, zarastené koľajnice Viedenskej električky (Pressburger Bahn)

© Projekt baum2020

05/2019 a 09/2019 Bratislava/Kittsee – dve informačné stretnutia k plánovanému rozvoju novej štvrte na Kopčianskej ulici

Ako bolo uvedené už v správe o činnosti z uplynulého roka, v zelenom páse pozdĺž hranice Bratislavy s Rakúskom sa nachádzajú prednostne chránené územia a zelené plochy, jedine v mestských častiach Petržalka a Jarovce je možná zástavba takmer až po štátnu hranicu. Doterajšia stavebná činnosť sa tu však doteraz sústreďovala iba po diaľnicu D2 (pri pohľade zo slovenskej strany). Toto sa však má zmeniť projektom „Nesto“ developera Lucron: V prvej etape je naplánované zriadenie novej mestskej štvrte pre cca 4.000 obyvateľov v Petržalke v bezprostrednej blízkosti štátnej hranice pri obci Kittsee (medzi

Vizualizácia etapy 1
stavebného projektu „Nesto“ na
Kopčianskej ulici

© Lucron

Kopčianskou ulicou a bunkrom BS-8). Plánovanie už pokročilo. Prvé stavebné povolenie pre projekt, na obnovu Kopčianskej ulice, sa dá očakávať v polovici roku 2020. O druhej stavebnej etape (na sever od bunkra BS-8) už firma Lucron taktiež uvažuje. Na základe tohto zámeru sa už v roku 2019 uskutočnili hneď dve informačné stretnutia v rámci projektu baum2020, na ktorých firma Lucron prezentovala svoje plány (1. termín dňa 27.05.2019 v Bratislave a 2. termín dňa 30.09.2019 v Kittsee).

06/2019: Wolfsthal – Informačné stretnutie „Snahy o zachovanie autobusovej linky 901“

Autobusová linka 901 (Bratislava-Wolfsthal-Hainburg) sa dá prirovnať k hlavnej tepne v cezhraničnej verejnej doprave medzi Hainburgom a Bratislavou. Projektový tím baum2020 sa už v roku 2018 úspešne zasadzoval za zachovanie autobusovej linky (vtedy chýbala koncesia na cezhraničnú prevádzku). Ale aj v roku 2019 zostáva táto téma pre nás aktuálna: Riaditeľ sekcie dopravy v meste Bratislava informoval obce Wolfsthal a Hainburg v rámci informačného stretnutia, ktoré dňa 05. júna zorganizoval projektbaum2020, o úvahách mesta, stiahnuť sa z prevádzkovania autobusovej linky (prevádzkovateľ: Dopravný podnik Bratislava) pri súčasnom hľadaní náhradného riešenia. Ako hlavný dôvod plánovaného ukončenia prevádzky autobusovej linky uvádzali doteraz nerentabilnú prevádzku.

Linku pravdepodobne prevezme spoločnosť Slovak Lines: 01. októbra 2019 napokon mesto Bratislava prijalo rozhodnutie zrušiť prevádzku autobusovej linky 901. Súčasne však so spoločnosťou Slovak Lines dohodlo prevzatie tohto spojenia – pravdepodobne už od novembra alebo decembra tohto roku. Dopravný podnik Bratislava (DPB) sa ako prevádzkovateľ stiahne až vtedy, keď spoločnosť Slovak Lines dostane potrebnú licenciu na obsluhu trasy – jasným cieľom je, aby sa zmenou prevádzkovateľa neprerušila prevádzka linky.

06/2019: Marchegg - 4. stretnutie riadiacej skupiny projektu

Toto stretnutie riadiacej skupiny projektu baum2020 sa konalo 18. júna v sýpke zámku Marchegg. Ako mimoriadny hosť sa stretnutia zúčastnila nová rakúska veľvyslankyňa (od februára 2019), Mag. Margit Bruck-Friedrich. Tentoraz sa diskutovalo hlavne o plánovanej výstave spolkovéj krajiny Dolné Rakúsko v roku 2022 v regióne Marchfeld (Moravské pole) a o možnostiach spolupráce so slovenskými partnermi.

06/2019 Podaná projektová žiadosť Projektu Clean Mobility v rámci Interreg SK-AT

Už v roku 2018 sprostredkoval projekt baum2020 spoluprácu dopravných združení VOR a BID, regiónov Burgenlandsko, Dolné Rakúsko a Trnava, ako aj mesta Bratislava. Tento proces podporovali aj naši kolegovia z projektu ConnReg SK-AT. Táto slovensko-rakúska konštelácia partnerov až do júna 2019 intenzívne pracovala na vyladení koncepcie projektu a predložila ju podpornému programu Interreg SK-AT – čo teraz znamená čakať na rozhodnutie poskytovateľa podpory. Táto nová, rozsiahla iniciatíva má propagovať a vyvíjať čisté formy mobility v rakúsko-slovenskom pohraničí. Tím platformy baum2020 vložil do rozvoja projektu svoju expertízu a kontakty, a v tomto procese zastupoval aj záujmy obcí v regióne BAUM.

09/2019 Devínska Nová Ves – Border Walks pozdĺž starej vojenskej hranice

Border Walk k bývalej raketovej základni Československej ľudovej armády

© Projekt baum2020

Pokračovanie – už v roku 2020!

Aj tohtoročné „druhé kolo“ prechádzok v pohraničí - Border Walks - zaznamenalo veľký úspech: 60 účastníkov nás sprevádzalo na vychádzkach 14. septembra pozdĺž línie bunkrov z medzivojnového obdobia na slovenskej strane rieky Morava a ďalších 40 osôb sa 28. septembra nenechalo odradiť ani daždivým počasím a spoločne s nami si pozrelo bývalú raketovú základňu v blízkosti vrcholu Devínskej Kobyly. Ako odborných sprievodcov sa nám tentoraz podarilo získať Petra a Braňa zo spoločnosti Authentic Slovakia.

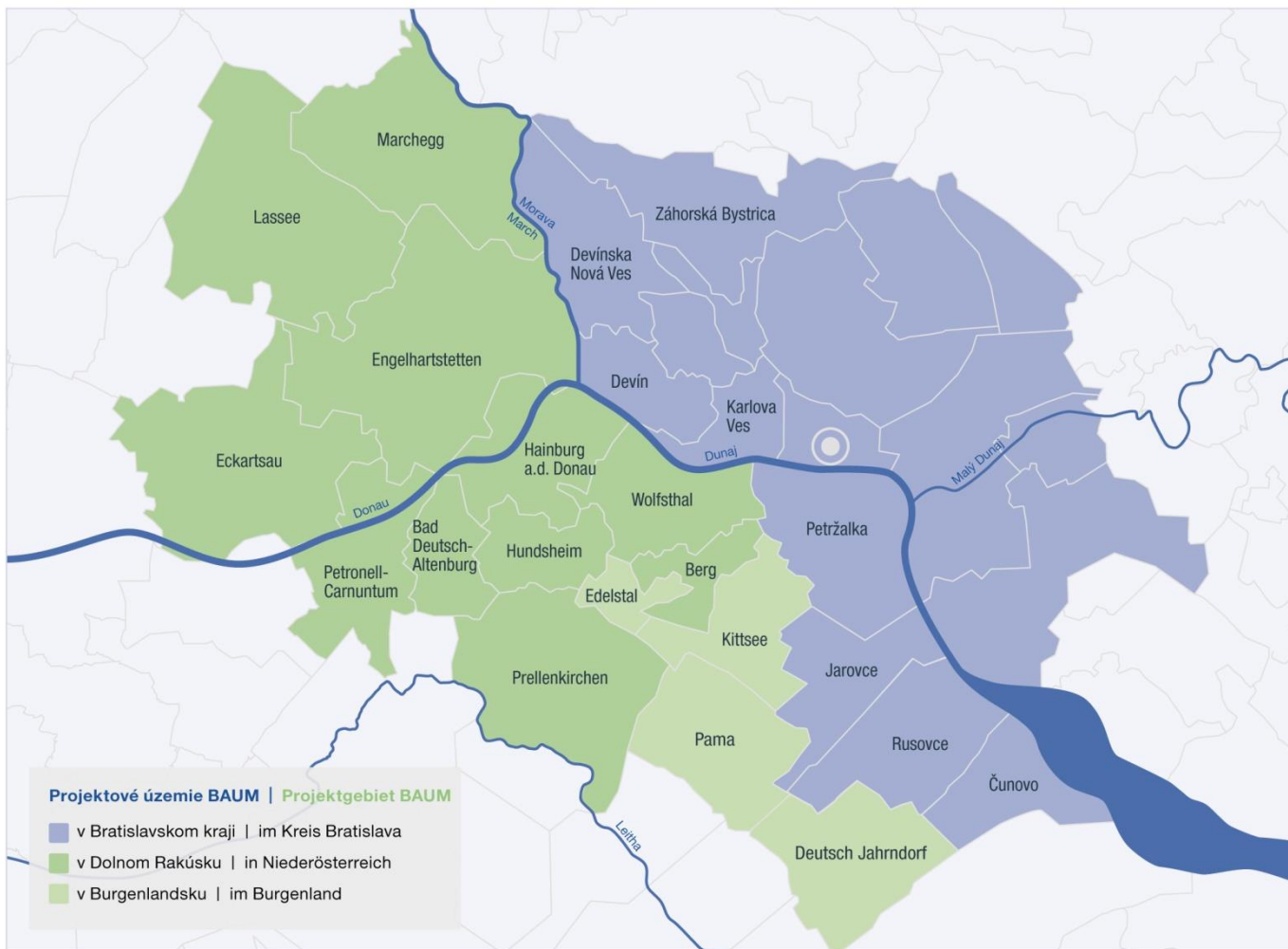
09/2019: Angern an der March – pracovné stretnutie na tému „vodácka infraštruktúra na rieke Morava“

25.09.2019 sa v spolupráci s projektom ConnReg SK-AT konalo stretnutie pracovnej skupiny, ktoré malo na programe zistiť potreby pre rozvoj vodáckej infraštruktúry na oboch brehoch rieky Morava. Záujem bol veľký, zúčastnilo sa ho okolo 40 zástupcov okolitých obcí a ostatných záujmových skupín. Stretnutie bolo veľmi konštruktívne a zavládla zhoda o ďalšom postupe v tejto tematike.

ZÁVER

Aktivita projektu baum2020 sa realizujú v zmysle harmonogramu. Dovoľte nám zhrnúť najdôležitejšie míľniky za posledných 12 mesiacov:

- Organizácia prvej konferencie Bratislava a okolie – 220 účastníkov
- Organizácia 8 prechádzok v pohraničí (Border Walks) – 200 účastníkov
- Organizácia 1 slovensko-rakúskeho stretnutia starostov ako odbornej exkurzie
- Organizácia 3 informačných stretnutí pre obce – k autobusovej linke 901 & novej mestskej štvrti „Nesto“
- Organizácia 4 stretnutí pracovných skupín – na témy „Kultúrny región BAUM“, „Územné plánovanie v prihraničnom priestore“, „Zvyšovanie informovanosti o doprave“ a „vodácka infraštruktúra na rieke Morava“
- Vyjasnenie potenciálnej azbestovej záťaže na hraniciach - zrušenie výstrahy
- Nová iniciatíva „Clean Mobility“: Hľadanie partnerov a obsahové vstupy prostredníctvom projektu baum2020
- 3 televízne príspevky o projekte baum2020

baum2020 – partnerské organizácie | Partnerorganisationen

HLAVNÝ PARTNER | LEAD PARTNER
 Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava
 Primaciálne námestie 1 | 814 99 Bratislava
www.bratislava.sk

**PROJEKTOVÝ PARTNER
 PROJEKTPARTNER**
 Regionalmanagement Burgenland GmbH
 Marktstraße 3 | 7000 Eisenstadt
www.rmb.at

PROJEKTOVÝ PARTNER | PROJEKTPARTNER
 NÖ.Regional.GmbH
 Schloßstrasse 1 | 2801 Katzelsdorf
 Hauptstraße 31 | 2225 Zistersdorf
www.noeregional.at

**STRATEGICKÝ PARTNER
 STRATEGISCHER PARTNER**
 SUM Wien/Niederösterreich
 Schwartzstraße 50 | 2500 Baden
www.stadt-umland.at

baum2020 – Financovanie | Finanzierung

Podporené v rámci Programu spolupráce
 Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko.
 Gefördert im Rahmen des Kooperationsprogramms
 Interreg V-A Slowakei – Österreich.

